

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 66/11

Luxemburg, 30 iunie 2011

Hotărârea în cauza C-271/10

Vereniging van Educatieve en Wetenschappelijke Auteurs
(VEWA)/Belgische Staat

Remunerația datorată autorilor în cazul unui împrumut public nu poate fi calculată exclusiv în funcție de numărul de persoane împrumutate

Cuantumul remunerației ar trebui să țină seama și de numărul de obiecte puse la dispoziția publicului, astfel încât marile instituții de împrumut public să plătească o remunerație mai mare decât instituțiile mai mici

Potrivit Directivei privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale¹, autorii dispun de un drept exclusiv de a autoriza sau de a interzice închirierea și împrumutul operelor originale și al copiilor protejate prin dreptul de autor. Cu toate acestea, în ceea ce privește cazul specific al împrumutului public, statele membre pot deroga de la acest drept exclusiv, cu condiția ca autorii să obțină cel puțin o remunerație în temeiul acestui împrumut.

VEWA este o societate belgiană de gestiune a drepturilor de autor. La 7 iulie 2004, VEWA a introdus împotriva unui decret regal de transpunere a directivei o acțiune în anulare la Raad van State van België (Consiliul de stat, Belgia).

VEWA arată în special că, prin stabilirea unei remunerații forfetare de 1 euro pe an și pe adult și de 0,5 euro pe an și pe minor înscris la instituțiile de împrumut, cu condiția ca acesta să fi făcut în perioada de referință cel puțin un împrumut, acest decret regal încalcă dispozițiile directivei prin care se impune plata unei „remunerații echitabile” pentru un împrumut sau pentru o închiriere.

În acest context, Raad van State a decis să se adreseze Curții de Justiție. Această instanță solicită, în esență, să se stabilească dacă directiva se opune unui sistem național potrivit căruia remunerația datorată autorilor în cazul unui împrumut public este calculată exclusiv în funcție de numărul de persoane împrumutate înscrise la instituțiile publice, în special bibliotecii, pe baza unei sume forfetare stabilite pe an și pe persoană împrumutată.

Curtea amintește că remunerația trebuie să permită autorilor să primească un venit corespunzător. **Așadar, cuantumul său nu poate fi pur simbolic.**

În ceea ce privește, mai precis, criteriile de stabilire a cuantumului remunerației datorate autorilor în cazul unui împrumut public, le revine în exclusivitate statelor membre sarcina să stabilească pe teritoriul lor criteriile cele mai pertinente. În această privință, statelor membre le este rezervată o marjă largă de apreciere. Astfel, acestea pot stabili cuantumul remunerației datorate autorilor în cazul unui împrumut public în funcție de obiectivele lor de promovare culturală.

Cu toate acestea, dat fiind că remunerația constituie contraprestația prejudiciului suferit de autori din cauza utilizării neautorizate a operelor acestora, stabilirea cuantumului acestei remunerații nu poate fi integral separată de elementele care constituie un astfel de prejudiciu. Întrucât prejudiciul rezultă din împrumutul public, altfel spus din punerea la dispoziție a unor obiecte protejate de către

¹ Directiva 92/100/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (JO L 346, p. 61, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 20), codificată prin Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (JO L 376, p. 28, Ediție specială, 17/vol. 3, p. 14).

instituții accesibile publicului, **cuantumul remunerației datorate ar trebui să țină seama de amploarea acestei puneri la dispoziție.**

Astfel, cu cât numărul de obiecte protejate puse la dispoziție de o instituție de împrumut public este mai ridicat, cu atât atingerea adusă drepturilor de autor este mai mare. Rezultă că remunerația care trebuie plătită de o astfel de instituție ar trebui să țină seama de numărul de obiecte puse la dispoziția publicului și că, prin urmare, marile instituții de împrumut public ar trebui să plătească o remunerație mai mare decât instituțiile mai mici.

În plus, publicul vizat, respectiv numărul de persoane împrumutate înscrise la o instituție de împrumut, se dovedește la fel de relevant. Astfel, cu cât numărul de persoane care au acces la obiectele protejate este mai ridicat, cu atât atingerea adusă drepturilor de autor este mai mare. Ca atare, cuantumul remunerației care trebuie plătită autorilor ar trebui să fie stabilit luând în considerare și numărul de persoane împrumutate înscrise la acea instituție.

În speță, este cert că sistemul instituit prin decretul regal ține seama de numărul de persoane împrumutate înscrise la instituțiile de împrumut public, dar nu de numărul de obiecte protejate puse la dispoziția publicului. Astfel, o asemenea luare în considerare nu ține suficient cont nici de amploarea prejudiciului suferit de autori, nici de principiul potrivit căruia autorii trebuie să primească o remunerație reprezentând un venit corespunzător.

În plus, decretul prevede că, atunci când o persoană este înscrisă la mai multe instituții, remunerația este datorată doar o singură dată pentru acea persoană. În această privință, VEWA a susținut că 80 % din instituții în comunitatea franceză din Belgia afirmă că o mare parte a abonaților lor sunt înscrși și la alte instituții de împrumut și că, prin urmare, aceștia nu sunt luați în considerare la plata remunerației autorului vizat.

În aceste condiții, acest sistem poate determina ca numeroase instituții să fie, în realitate, aproape scutite de obligația de a plăti orice remunerație. Or, o astfel de scutire de fapt nu este conformă dispozițiilor directivei, astfel cum sunt interpretate de Curte, potrivit cărora doar un număr limitat de categorii de instituții potențial obligate să plătească o remunerație poate să fie scutit de această plată.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici 📞 (+352) 4303 3720